

2. HZ. MUHAMMED'İN (S.A.V.) DAVETİ: MEDİNE DÖNEMİ

HZ. Muhammed Medineye hicret ettikten sonra ilk iş olarak toplumsal hayatı düzenleyen çalışmalar yaptı.

- Öncelikli olarak Medine'de bir mescit yaptırdı.
- Eğitim ve öğretim ile ilgili bir dizi etkinlikte bulundu.
- Medine'deki Arap ve Yahudi kabileleri arasında sosyal barışı sağladı.

Peygamber Mescidi ve Sosyal İşlevi

Peygamberimiz (s.a.v.), Medine'ye hicret ettiğinde ilk iş olarak burada bir mescit yaptırdı. Mescidin bir tarafına Peygamberimizin (s.a.v.) ailesi için bir ev, diğer bir tarafına da yoksul ve kimsesizlerin kalması için bir bölüm yapıldı. Bu bölüme **suffe** adı verildi. Mescide ise **Peygamber Mescidi (Mescid-i Nebi)** denildi. Suffe aynı zamanda bir yatılı okul işlevi de görüyordu. Burada kalan Müslümanlar, zamanlarını eğitim öğretim faaliyetleriyle değerlendiriyorlardı.

Mescidi Nebinin İşlevleri

- Müslümanlar beş vakit namazlarını, cuma ve bayram namazlarını cemaatle burada kılmaya özen gösteriyorlardı.
- Peygamberimiz (s.a.v.), namazlardan önce ya da sonra onlara, burada dinî ve sosyal konularda çeşitli açıklamalarda bulunuyordu.
- Eğitim öğretim etkinliklerini mescitte ve onun bitişiğindeki **suffe** denilen bölümde yürütüyordu.
- İnsanların bireysel ve toplumsal sorunlarını Mescid-i Nebi'de dinliyor ve çözüme kavuşturuyordu.
- Müslümanlar sık sık Mescid-i Nebi'de bir araya geliyor; birbirlerinin sıkıntılarını, sorunlarını, sevinç ve mutluluklarını paylaşıyorlardı.
- Uhud ve Hendek savaşlarından önce düşman saldırılarına karşı nasıl bir taktik izleyeceklerini burada belirlemişlerdi.
- Peygamberimiz (s.a.v.), diğer ülke ve toplumlardan gelen yabancı elçilerle bu mescitte görüşüyordu.
- Savaşlarda yaralananların tedavisi de burada yapılıyordu.
- Bu yönüyle Mescid-i Nebi, o dönemde hem bir ibadet yeri hem de sosyal ve idari işlerin görüşülüp karara bağlandığı bir merkez durumundaydı.

Eğitim ve Öğretim Faaliyetleri

Medine döneminde eğitim-öğretim faaliyetlerine büyük önem verildi.

Mescid-i Nebi'nin bitişine hem eğitim ve öğretim faaliyetlerinin yürütülmesi hem de kimsesiz Müslümanların kalması için **suffeyi** yaptırdı. Öğrenim görmek isteyenler burada kalıyorlardı. Gelen Kur'an ayetlerini ezberliyor, ilimle meşgul oluyor, okuma yazma öğreniyorlardı.

Bedir Savaşı'nda esir düşen Mekkelilerden bazılarını, on Müslüman'a okuma yazma öğretmeleri karşılığında serbest bırakmıştır.

Barış Ortamının Sağlanması

- Peygamberimizin (s.a.v.) Medine'de yaptığı önemli çalışmalardan biri de toplumsal barışı sağlamak oldu.
- O, ilk önce Mekke'den hicret eden Müslümanlarla Medineli Müslümanları **kardeş** ilan etti.
- Mekke'den gelen Müslümanlar (**muhacirler**) ile Medineli Müslümanların (**ensar**) kaynaşmasını sağladı.
- Aralarında kan davası olan kabileleri barıştırdı.
- Medine'de üç büyük Yahudi kabilesi yaşıyordu. Bunlar **Kurayzaoğulları**, **Kaynukaoğulları** ve **Nadiroğulları** kabileleridir.

Medine sözleşmesi

Peygamberimiz (s.a.v.), Yahudi kabileleriyle Arap kabilelerinin ve Müslümanların barış, huzur ve güven içinde yaşayabilmesini sağlamak amacıyla bu topluluklar arasında bir antlaşma yaptı. Buna **Medine Sözleşmesi** adı verildi.

- Böylece Medine'deki her bireyin din ve vicdan özgürlüğü güvence altına alındı.
- Toplumsal barış ve uzlaşma sağlandı.
- Medine'de hakkın, hukukun ve adaletin gerçekleştiği bir ortam oluştu.

Medine Sözleşmesi'nin bazı maddeleri şunlardır:

- Yahudiler kendi dinlerinde serbest olacak.
- Dışarıdan Medine'ye bir saldırı olursa Yahudiler ve Müslümanlar şehri birlikte savunacak.
- Taraflardan biri Kureyş'le ittifak kurmayacak ve onları himayesine almayacak.
- Müslümanlarla Yahudiler barış içinde yaşayacak.
- İki toplum arasında bir anlaşmazlık çıktığında Hz. Muhammed (s.a.v.) hakem kabul edilecek.

Mekke Müşrikleriyle İlişkiler

624-Bedir savaşı

624 yılında Mekkeliler bin kişilik bir orduyla Müslümanları yok etmek için Medine'ye doğru yola çıktılar. Bunu haber alan Peygamberimiz (s.a.v.), üç yüz kişilik bir kuvvet hazırladı ve iki ordu Bedir'de karşı karşıya geldi. Müslümanlar kendilerinden çok daha güçlü olan Mekke müşrikleri Bedir'de büyük bir yenilgiye uğrattı.

- Bu savaşta müşriklerden yetmiş kişi öldü.
- Ayrıca birçok kişi esir alındı ve çok sayıda ganimet ele geçirildi.
- Müslümanlar ise on dört şehit verdiler.
- Bedir Savaşı'nda Müslümanların görkemli bir zafer elde etmesi onlara büyük moral oldu.
- Kendilerine olan güvenlerini artırdı ve Medine'deki konumlarını güçlendirdi. Müşrikleri ise yasa boğdu.

625-Uhud savaşı

Mekke müşrikler, Bedir Savaşı'nın intikamını almak için çok daha büyük bir ordu hazırladılar. 625 yılında üç bin kişilik bir kuvvetle tekrar Medine'ye doğru yola çıktılar. Peygamberimiz (s.a.v.) de onları yedi yüz kişilik bir orduyla Uhud denilen yerde karşıladı. Önceden, Uhud Dağı'ndaki Ayneyn geçidinin olduğu yere elli kişilik bir okçu birliği yerleştirdi ve onlara, her ne olursa olsun kendisinden bir emir gelmedikçe yerlerinden ayrılmamalarını söyledi. Ancak onlar, savaş esnasında Müslümanların üstün duruma geçtiğini, düşman ordusunun dağılıp kaçmaya başladığını görünce yerlerinden ayrıldılar ve ganimet toplamak için savaş alanına indiler. Bunu gören düşman güçlerine ait atlı birlikler, geçitten geçip Müslümanları arkadan kuşattılar.

- Bunun sonucunda Müslümanlar çok zor durumda kaldılar ve yetmiş şehit verdiler.
- Peygamberimizin (s.a.v.) çok sevdiği amcası Hz. Hamza (r.a.) da şehit olanlar arasındaydı.
- Peygamberimiz (s.a.v.) de yanağından yaralanmıştı.
- Mekke müşriklerin lideri Ebu Süfyan dı.
- Bu savaş, Peygamberimize (s.a.v.) itaatin ve ordu komutanının emrine uymanın önemi konusunda Müslümanlara büyük bir ders oldu.

627 Hendek savaşı

Müslümanlara son darbeyi vurmak için 627 yılında on bin kişilik büyük bir orduyla Medine'ye saldırmak üzere yola çıktılar.

- İranlı bir sahabe olan Selman-ı Farisi (r.a.), şehrin etrafına hendek kazılmasını teklif etti. Yapılan istişare sonunda bu görüş kabul edildi.
- Mekkeliler bu kuşatmadan bir sonuç alamadılar ve sonunda Mekke'ye dönmek zorunda kaldılar.

- Müşrikler bundan sonra artık bir daha Müslümanlara saldıramadılar.
- Hendek Savaşı'yla birlikte Müslümanların Arap Yarımadası'nda büyük bir güç olduğu herkes tarafından kabul edildi ve İslamiyet hızla tüm Arap Yarımadası'nda yayıldı.

628 Hudeybiye Antlaşması

Peygamberimiz ve müslümanlar hicretin 6.yılında doğup büyüdüğü Mekkeyi ve kutsal mekanları ziyaret etmek istediler.Mekkeli müşrikler hemen savaş hazırlıklarına başladılar.Savaşmak niyetinde olmayan peygamberimiz hodeybiye denilen yerde Mekkeli müşriklerle bir antlaşma yaptı.Bu antlaşmaya Hudeybiye Antlaşması denir.

Maddeleri:

- Müslümanlar Kâbe'yi ziyarete bir sonraki yıl gelebilecekler, Mekke'de en fazla üç gün kalabilecekler ve yanlarında kılıçtan başka bir silah bulundurmayacaklar.
- Müslümanların Mekke'de bulunduğu süre içinde Kureyşliler Mekke dışına çıkacaklar.
- Mekkelilerden biri Müslüman olup Medine'ye sığınrsa geri verilecek, fakat Müslümanlardan biri Mekkelilere sığınrsa geri verilmeyecek.
- Kureyş dışında kalan kabileler, iki taraftan istediklerinin himayesine girmede ve onlarla anlaşma yapmada serbest olacaklar.
- Bu anlaşma on yıl geçerli olacak, bu süre içinde iki taraf arasında savaş olmayacak.

Peygamberimiz (s.a.v.) bu barış ortamında çevredeki **Bizans, İran, Habeşistan** gibi devletlerin hükümdarlarına elçilerle İslam'a davet mektupları gönderdi. Böylece İslam'a çağrısını, Arap Yarımadası'nın dışında da duyurmaya çalıştı. Ayrıca Peygamberimiz (s.a.v.), Arap Yarımadası'nın çeşitli bölgelerinde yaşayan kabilelere de elçiler göndermiştir.

- Hudeybiye Antlaşması'ndan iki yıl sonra Kureyş'in himayesinde olan **Benî Bekir** kabilesi, Müslümanların himayesinde olan **Huzaalılara** saldırdı ve bu kabilede yirmi üç kişiyi öldürdü.Böylece antlaşma Mekkeli müşrikler tarafından bozulmuş oldu.

630 Mekkenin Fethi

Hudeybiye antlaşması bozulduktan sonra peygamberimiz on bin kişilik bir orduyla Mekkeye yürüdü.Ordu Mekke yakınlarına geldiğinde Mekkeli müşriklerin lideri Ebu süfyan peygamberimizle görüştü bu görüşmede peygamberimiz onu islama davet etti,oda müslüman oldu.630 yılında Mekke savaş yapmadan Fethedilmiş oldu.Peygamberimiz ilk iş olarak Kabeyi putlardan temizledi.

Veda Haccı ve Peygamberimizin Vefatı

632 yılında peygamberimiz hac yapmak için Mekkeye geldi burada Sevgili Peygamberimizin (s.a.v.) yaptığı bu konuşmaya **Veda Hutbesi**, yaptığı hacca da **Veda Haccı** denildi.

Veda hutbesinde yer alan konu başlıkları:

- 1 – Allah'tan başka ilah yoktur.Ben de Onun kulu ve peygamberiyim.
- 2 – Birbirinizin malları ve kanları birbirinize haramdır.
- 3 – Emanetlere ihanet etmeyin.
- 4 _Faiz yemeyin.
- 5 – Kimseye zulmetmeyin.
- 6 – Dininizi korumak için küçük günahlardan da kaçınız..
- 7 – Kadınların haklarını çiğnemeyin.
- 8– Size iki emanet bırakıyorum.Ona sımsıkı sarılırsanız yolunuzu şaşmazsınız :Bunlar Kuran-ı Kerim ve Benim Sünnetimdir.
- 9 – Birbirlerinizin mallarını haksız yere yemeyin.

- Hz. Muhammed (s.a.v.), hac görevini yerine getirdikten sonra Medine'ye dönerken yolda hastalandı.
- Müslümanlara namaz kıldırmak için **Hz. Ebu Bekir'i** (r.a.) görevlendirdi. Sevgili Peygamberimizin (s.a.v.) hastalığı çok uzun sürmedi. Allah'ın Resülü (s.a.v.), **8 Haziran 632'**de vefat etti.
- Hz. Ömer (r.a.) “Kim Muhammed öldü derse onun boynunu vururum.” dedi.
- Sevgili Peygamberimizin (s.a.v.) cenazesini damadı Hz. Ali (r.a.) yıkadı. Ona, amcası Hz. Abbas (r.a.) ve oğulları yardımcı oldu.
- Peygamberimizin (s.a.v.) cenazesi, vefat ettiği yer olan eşi Hz. Aişe'nin (r.a.) odasında toprağa verildi.
- Mescid-i Nebi'de, Peygamberimizin (s.a.v.) kabri ile minberi arasındaki yere “tertemiz gül bahçesi” anlamında **Ravza-i Mutahhara** denilmektedir.

2.bölüm sona ermiştir.